

prima instanță: Judecătoria Cimișlia
judecător – Z.Aramă
instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău
judecători – Nelea Budăi, Pahapol Anatolie, Muruianu Ion

Republica Moldova
Curtea Suprema de Justiție
D E C I Z I E

25 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Novac

Judecători – Tatiana Vieru, Valentina Clevadi, Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinînd fără citarea părților, recursul declarat de către Chiosa Zaharia, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chiosa Zaharia împotriva ÎI „Irina Cuțitaru” privind repunerea în termenul de adresare cu acțiune privind anularea actului juridic, declararea nulității contractului de comodat și restituirea gheretei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de către ÎI „Irina Cuțitaru”, casată hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 14.02.2014, fiind adoptată o nouă hotărâre,

constată:

La data de 14 mai 2014, Chiosa Zaharia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Irina Cuțitaru”, solicitînd revendicarea bunului din posesie străină și obligarea pîrtei de a-i restitui ghereta, iar ulterior a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor, solicitînd repunerea în termenul de adresare cu acțiune privind anularea actului juridic, declararea nulității contractului de comodat și restituirea gheretei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 01.06.2012, a încheiat cu ÎI „Irina Cuțitaru” un contract de comodat, în temeiul căruia comodantul acordă pe un termen de un an comodatarului teren pentru amplasarea gheretei în piața din or. Cimișlia.

Menționează reclamantul că, din cont propriu a instalat o construcție ușoară-gheretă, pentru comercializarea mărfurilor de vestimentație, costul lucrărilor de instalare a gheretei constituind - 133 60, 20 lei.

Afirmă reclamantul că, la sfîrșitul lunii octombrie 2012, pîrta în mod arbitrar a reziliat contractul de comodat, iar el a solicitat în scris pîrtei să-i permită să se folosească de terenul dat pînă la expirarea termenului indicat în contract, fie

să compenseze costul lucrărilor de instalare a gheretei, fie să acorde posibilitatea de a demonta construcția, însă pârîta a refuzat.

Menționează că contractul de comodat semnat la 01 iunie 2012, este afectat de o eroare considerabilă referitor la obiectul actului juridic, or, de fapt în comodat a fost transmis terenul situat în piața din or.Cimișlia, pe care el a amplasat ghereta proprie.

Precizează că, fiind surdomut, nu cunoaște limba în care a fost încheiat contractul nu a cunoscut că în contract este indicat că a fost transmisă în comodat ghereta, semnînd contractul și bazîndu-se pe bunul simț al conducătorului pîrîtului, iar eroarea respectivă a devenit evidentă doar în cadrul examinării cererii în instanța de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 14 februarie 2014, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a repus Chiosa Zaharia în termenul de prescripție privind înaintarea acțiunii de declarare a nulității actului juridic .

S-a declarat nul contractul de comodat semnat la 01 iunie 2012, între ÎI „Irina Cuțitaru” și Chiosa Zaharia și s-a obligat ÎI „Irina Cuțitaru” să restituie lui Chiosa Zaharia construcția ușoară-ghereta, amplasată pe terenul ÎI „Irina Cuțitaru”, ce se află în piața agro-industrială din or.Cimișlia.

S-a încasat de la ÎI „Irina Cuțitaru” în beneficiul lui Chiosa Zaharia cheltuielile de judecată în mărime de 3401 lei.

La 17 februarie 2014, reprezentantul ÎI „Irina Cuțitaru”- avocatul Valeriu Stănescu a declarat apel, iar la 11.06.2014 a depus apel suplimentar, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.10.2014, a fost admis apelul declarat de reprezentantul ÎI „Irina Cuțitaru”- avocatul Valeriu Stănescu, casată hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 14.02.2014, fiind adoptată o nouă hotărâre prin care:

S-a respins demersul înaintat de Chiosa Zaharia privind repunerea în termen a acțiunii.

S-a respins cererea lui Chiosa Zaharia împotriva ÎI „Irina Cuțitaru” privind repunerea în termenul de adresare privind anularea actului juridic, declararea nulității contractului de comodat și restituirea gheretei, ca fiind tardivă.

La data de 20.12.2014, Chiosa Zaharia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cimișlia.

În motivarea recursului, recurentul Chiosa Zaharia a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea și a încălcat normele de drept procedural, judecînd pricina în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Conform art. 434 alin.(1) CPC al RM, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Chiosa Zaharia, în termen, având în vedere că copia deciziei din 09.10.2014 a fost expediată în adresa recurentului la 24.10.2014 (f.d.136).

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul din 3 judecători, prin încheierea din 11 martie 2015 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului recursului de un complet din 5 judecători.

În conformitate 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Pînă la momentul examinării cauzei în recurs nu a fost prezentată referința de către ÎI „Irina Cuțitaru”, din care considerente, Colegiul a decis examinarea recursului în baza probelor existente la materialele cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, judecând recursul în limitele prevăzute de lege, consideră necesar de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel în partea respingerii cererii lui Chiosa Zaharia privind restituirea gheretei, și încasarea cheltuielilor de judecată și în această parte de menținut hotărârea primei instanțe. În rest decizia instanței de apel se menține.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărâre.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că la 14 mai 2014, Chiosa Zaharia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Irina Cuțitaru” , solicitînd revendicarea bunului din posesie străină și obligarea pîrtei să-i restituie ghereta, iar ulterior prin cererea privind majorarea cuantumului pretențiilor, solicitînd repunerea în termenul de adresare cu acțiune privind anularea actului juridic, declararea nulității contractului de comodat și restituirea gheretei.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 14 februarie 2014, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a repus Chiosa Zaharia în termenul de prescripție privind înaintarea acțiunii de declarare a nulității actului juridic .

S-a declarat nul contractul de comodat semnat la 01 iunie 2012, între ÎI „Irina Cuțitaru” și Chiosa Zaharia și s-a obligat ÎI „Irina Cuțitaru” să restituie lui Chiosa Zaharia construcția ușoară-ghereta, amplasată pe terenul ÎI „Irina Cuțitaru”, ce se află în piața agro-industrială din or.Cimișlia.

S-a încasat de la ÎI „Irina Cuțitaru” în beneficiul lui Chiosa Zaharia cheltuielile de judecată în mărime de 3401 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.10.2014, a fost admis apelul declarat de reprezentantul ÎI „Irina Cuțitaru”- avocatul Valeriu Stănescu, casată hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 14.02.2014, fiind adoptată o nouă hotărâre prin care:

S-a respins demersul înaintat de Chiosa Zaharia privind repunerea în termen a acțiunii.

S-a respins cererea lui Chiosa Zaharia împotriva ÎI „Irina Cuțitaru” privind repunerea în termenul de adresare privind anularea actului juridic, declararea nulității contractului de comodat și restituirea gheretei, ca fiind tardivă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios ajunge la concluzia că instanța de apel corect a respins demersul înaintat de Chiosa Zaharia privind repunerea în termenul de adresare a acțiunii privind anularea actului juridic, declararea nulității contractului de comodat și a respins-o ca fiind depusă tardiv.

În acest sens, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 233 alin.(1) Cod civil al RM, care prevede că persoana este îndreptățită să ceară anularea actului juridic litigios dedus judecării pentru temeiurile stipulate la art. 227, 228 și 230, în termen de 6 luni de la data când a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării.

Colegiul reține că, din materialele dosarului rezultă cu certitudine că termenul de prescripție, în raportul juridic litigios dedus judecării, a început să curgă din 01 iunie 2012, ziua în care a fost semnat contractul de comodat și a expirat la împlinirea a 6 luni, adică la 01.12.2012, termen în care comodatarul nu a înaintat nici o acțiune în justiție.

S-a constatat că la data de 04.03.2013 și la 29.03.2013, Comisariatul de poliție și Procuratura raionului Cimișlia au comunicat lui Chiosa Zaharia că în acțiunea pârteii nu se întrunesc elementele infracțiunii și i-au explicat despre necesitatea soluționării litigiului în instanța de judecată (f.d.11-12).

Cererea de chemare în judecată a fost depusă de către Chiosa Zaharia și primită în procedură de către Judecătoria Cimișlia la data de 14.05.2013 (f.d.1,2-3), în care a solicitat doar revendicarea bunului și nu a invocat nulitatea contractului.

Ulterior, pe parcursul judecării cauzei, la 14 decembrie 2013 a solicitat repunerea în termenul de prescripție și declararea nulă a contractului de comodat (f.d.68-69).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel corect a constatat că termenul de prescripție, în raportul litigios a expirat la 01.12.2012, iar cererea de chemare în judecată privind nulitatea actului juridic și repunerea în termen a fost depusă doar la 14.12.2013, astfel acțiunea fiind înaintată după expirarea a 6 luni.

Astfel, instanța de recurs reține că instanța de apel corect a concluzionat că în speță, repunerea în termen este contrară prevederilor art. 116 alin. (4) CPC care stipulează că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și -a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, or, Chiosa Zaharia a omis și acest termen.

Prin urmare, în intervalul perioadei din 01.06.2012, ziua în care a fost semnat contractul de comodat și pînă la 14.12.2013, ziua în care Chiosa Zaharia a invocat

nullitatea acestui act juridic, au expirat 1 an, 6 luni și 13 zile, situație care este incompatibilă cu art.116 alin. (4) CPC, care în mod imperativ interzice repunerea în termen la expirarea a 30 zile calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Referitor la cererea lui Chiosa Zaharia privind restituirea gheretei și încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul consideră că instanța de apel neîntemeiat a respins cererea, și respectiv în această parte decizia instanței de apel urmează a fi casată cu admiterea cererii în această parte conform hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 374 alin.(1) Cod civil, proprietarul este în drept să-și revendice bunurile aflate în posesiunea nelegitimă a altuia.

Prin prisma normei de drept enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, din înscrisurile prezentate de Chiosa Zaharia privitor la cheltuielile suportate s-a constatat cu certitudine că ghereta a fost construită de Chiosa Zaharia și feciorul său Chiosa Andrei, împreună cu meșterii antrenați de Chiosa Andrei și de fapt în comodat a fost transmis doar terenul, pe care ulterior a fost construită ghereta.

Fiind audiați în ședința de judecată, martorii – Chiosa Andrei, Dimitrov Vladimir, Strogoteanu Simion, Gladarencu Ion, Cuțitaru Gheorghe au confirmat faptul că Chiosa Zaharia a construit o ghereta, compusă dintr-un acoperiș, jaluzele în piața din or.Cimișlia, din mijloace proprii.

Or, în conformitate cu art.118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel, pârîta ÎI „Irina Cuțitaru”, nu a prezentat probe pertinente și concludente în acest sens care ar demonstra contrariul.

Din considerentele menționate, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa decizia instanței de apel în partea respingerii cererii privind restituirea gheretei și încasarea cheltuielilor de judecată, cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe.

Conform art. 94 Cod de procedură civilă al RM, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții.

Reieșind din norma de drept citată, Colegiul ajunge la concluzia că prima instanță corect a dispus încasarea cheltuielilor de judecată de la ÎI „Irina Cuțitaru”, în beneficiul lui Chiosa Zaharia în mărime de 3401 lei..

Față de cele ce preced și fiind cert că circumstanțele pricinii au fost constatate, nefiind necesară verificarea suplimentară a căror-va dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Chiosa Zaharia, a casa parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, în partea respingerii cererii lui Chiosa Zaharia privind restituirea gheretei și încasarea cheltuielilor de judecată, cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe prin care s-a dispus obligarea ÎI „Cuțitaru Irina” să restituie lui Chiosa Zaharia, construcția ușoară-ghereta, amplasată pe terenul ÎI „Cuțitaru Irina” ce se află în piața agro-industrială din or.Cimișlia și s-a încasat de la ÎI „Cuțitaru Irina” în beneficiul lui Chiosa Zaharia cheltuielile de judecată în mărime de 3401 lei.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014 se menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide :

Se admite recursul declarat de Chiosa Zaharia.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chiosa Zaharia împotriva ÎI „Irina Cuțitaru” privind la repunerea în termenul de adresare privind anularea actului juridic, declararea nulității contractului de comodat și restituirea gheretei, în partea respingerii cererii privind restituirea gheretei și încasarea cheltuielilor de judecată, cu menținerea în această parte a hotărârii Judecătoriei Cimișlia din 14 februarie 2014, prin care s-a obligat ÎI „Cuțitaru Irina” să restituie lui Chiosa Zaharia, construcția ușoară - ghereta, amplasată pe terenul ÎI „Cuțitaru Irina” ce se află în piața agro-industrială din or. Cimișlia și s-a încasat de la ÎI „Cuțitaru Irina” în beneficiul lui Chiosa Zaharia cheltuielile de judecată în mărime de 3401 lei.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, se menține.
Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Novac

Judecătorii

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru